

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КОНФЛІКТ ЯК ФАКТОР МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДЕЗІНТЕГРАЦІЇ

Процес міжнародної політичної інтеграції передбачає прагнення кожної держави до отримання певних переваг в економічній, політичній чи інших сферах, з урахуванням часткової втрати власного суверенітету на користь тіснішої співпраці з іншими державами в рамках інтеграційних об'єднань. Сучасні глобалізаційні процеси на міжнародній арені призводять до необхідності налагодження тісного політичного діалогу між окремими країнами та регіонами світу, а також до поглиблення міжнародних господарських зв'язків та взаємозалежності національних економік. На сучасному етапі, метою інтеграції країн світу є не лише забезпечення економічного та політичного процвітання, але й збереження миру у світі.

Ця проблематика є особливо актуальною на фоні розгортання російської агресії на сході України. Адже саме цей конфлікт є показником рівня готовності світових лідерів до активних дій та узгодження спільних кроків задля стабілізації міжнародної системи. Тому метою цієї роботи є розкриття ролі російсько-українського військового конфлікту у розгортанні дезінтеграційних процесів на світовій політичній арені.

Для забезпечення ефективних інтеграційних процесів у світі повинні бути створені передумови політико-правового характеру. Відтак, дотримання норм міжнародного права постає необхідною складовою налагодження тісної співпраці між країнами світу і, як наслідок, організаційно оформлених інтеграційних процесів [4]. До основних політико-правових передумов інтеграції слід зарахувати:

- беззаперечне дотримання та виконання міжнародних зобов'язань;
- забезпечення територіальної цілісності тієї чи іншої держави;
- створення належних умов для забезпечення національної і, як наслідок, міжнародної безпеки;
- невтручання у внутрішні справи держави, визнання державного суверенітету вищим правом держави[4].

За законами будь-якої системи, зокрема і міжнародної системи, для повноцінного її функціонування необхідно дотримуватись певних правил, норм та моделей взаємодії між її елементами. Тобто, міжнародна система тяжіє до інтеграції, яка породжує сприятливі умови для реалізації функцій кожного з її елементів, зокрема ефективної реалізації міжнародних відносин між державами. Для забезпечення «росту і розвитку» інтеграційних процесів у світі необхідно, щоб міжнародна система змінювалась та переслідувала певну мету свого існування. Такою метою на сьогоднішньому етапі розвитку суспільства є забезпечення миру та стабільності у світі.

Однією із найбільших загроз миру та найбільш проблематичних викликів сучасним інтеграційним процесам на Євразійському континенті став російсько-український збройний конфлікт. Події 2014-2015 рр. на Сході України стали справжнім викликом для міжнародного співтовариства. Адже такий розвиток подій поставив під загрозу забезпечення стабільності та миру у світі, поставив під сумнів можливості основних гравців на міжнародній арені (зокрема США та ЄС) спільними зусиллями протистояти агресії з боку Російської Федерації.

За оцінками багатьох зарубіжних та вітчизняних аналітиків, Росія та Україна знаходяться за крок від розгортання повномасштабної війни, яка по-суті, може стати Третьою світовою, адже «українське питання» стоїть на перетині національних інтересів і Росії, і США, і ЄС.

Якщо імперіалістичні мотиви Російської Федерації є цілком зрозумілими, то США та ЄС не активно прагнуть розголошувати свої наміри щодо України. Проте, можна зробити деякі припущення. США, претендуючи на роль глобального лідера, не можуть допустити поширення російської агресії на континенті, адже вона неодмінно може призвести до дезінтеграції між державами регіону. Водночас, США не прагнуть втягуватись у повномасштабну війну проти Росії, займаючи вичікувальну позицію.

В свою чергу, Європейський союз боїться поширення російської агресії на свої території, адже це означатиме неминучу війну, оскільки без підтримки з боку НАТО, країнам ЄС буде доволі важко самотужки протистояти російській експансії. Тому, США та країни ЄС, реагують на події на Сході України шляхом економічних санкцій.

Такі санкції вже наклали свій відбиток на економіку Росії, яка практично перебуває у стані кризи та загрози дефолту. Однак, навіть ряд хвиль економічних санкцій не змогли повністю погасити апетитів держави-агресора.

Варто наголосити, зо поряд з деструктивними для міжнародних відносин факторами, російсько-український військовий конфлікт несе в собі і певні елементи інтеграційних процесів, учасниками якого є держави, що протистоять агресії Російської Федерації. На фоні щоденно зростаючої загрози «західний світ» починає активно консолідуватись. Зокрема, створюється узгоджена стратегія світової спільноти, щодо заходів подолання та придушення російської агресії; узгоджуються кроки щодо спільних економічних та політичних санкцій з боку великих країн (США, Росія, Австралія); проводяться конференції та саміти в рамках яких українське питання є найбільш важливим, адже прирівнюється навіть до форм прояву тероризму. Деякі держави світу, з урахуванням наростаючої загрози, починають об'єднуватись у сфері об'єднаного співробітництва. Багато держав розпочали прове-

дення військових навчань, мобілізацію збройних сил а також збільшили частку ВВП на озброєння.

Наприклад, ще в грудні 2014 року, Фінляндія та Швеція заявили про намір об'єднати свої армії на фоні російської агресії в Україні. Швеція також висловлювала ініціативи зміцнення військового співробітництва з країнами Балтії [3].

За словами Барака Обами, ідеолога міжнародної солідарності, дії Росії в Україні входять до числа найбільших загроз миру, поряд із активізацією терористичної організації «Ісламська держава». Примітно, що американський лідер у своєму відео зверненні до світової спільноти від 24 вересня 2014 року, закликав усі держави світу об'єднуватись задля приборкання російської агресії в Україні, називаючи такий шлях об'єднання «єдино правильним курсом історії» [1].

Отже, розв'язання російсько-українського військового конфлікту стоїть на порядку денному міжнародної спільноти. Розвиток цього конфлікту може мати двозначні наслідки для розвитку інтеграційних процесів у світі та змін в міжнародній системі. З одного боку, наростання російської агресії може призвести до значного руйнування міждержавних відносин на Євразійському континенті. Зокрема, можуть руйнуватись зв'язки в рамках ЄС, як наслідок нездатності протистояти російській експансії. З іншого боку, така загроза, як, зрештою, і будь-яка загроза такого рівня вже дає свої позитивні результати в рамках багатосторонньої кооперації між державами світу, які прагнуть спільними зусиллями зупинити дії Російської Федерації. США, в цьому сенсі виступають ідеологом створення міжнародної коаліції, яка б змогла протидіяти Росії, шляхом економічного та політичного тиску.

Яким чином розвиватимуться інтеграційні процеси у світі в майбутньому можна лише припустити. За першим сценарієм, світ зможе спільними зусиллями протистояти російській агресії, та інтегровано ізолювати Російську Федерацію від участі у міжнародному житті, зробивши її практично «ізгоем»

міжнародної солідарності. Якщо події розгортатимуться в іншому напрямку, не виключено, що весь світ зазнає значних збитків чи навіть буде змушений розгорнути Третю світову війну. І тоді, процеси світової інтеграції зазнаються значних трансформацій, посиляться процес регіоналізації. У будь якого разі, війна на сході України вже наклала свій відбиток на хід світової історії та розвитку міжнародних відносин.

Література:

1. Обама закликав світ об'єднатися проти російської агресії[Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://24tv.ua/news/shownews.do?Obama_zaklikav_svit_obyednatisya_proti_rosiyskoyi_agresiyi_video&objectid=49002
2. Тиркус Ю. С. Теоретичні засади дослідження процесів політичної інтеграції / Ю.С. Тиркус. – Севастополь: Вісник СевНТУ, 2013. – С. 100-104
3. Фінляндія і Швеція можуть об'єднати свої армії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tsn.ua/svit/finlyandiya-i-shveciya-mozhut-ob-yednati-svoyi-armiyi-396085.html>
4. Яшина О. Міжнародна політична інтеграція: сутність і вплив на формування глобалізаційного світу/ О. Яшина. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.kymu.edu.ua/vmv/confs/2010_04_25/yashina.htm